

Саяси ғылымның әлеуметтік-тарихи негізі.

СМ-12- Я5К1

Орындаған Архарбеков Н Д

Қабылдаған _____

<p>Ежелгі Шығыстағы саяси ой (Мысыр, Қосөзен, Үндістан, Қытай)</p>	<p>Антикалық саяси ой (Ежелгі Грекия, Ежелгі Рим)</p>
<p>Негізгі деректер мен авторлар: Конфуций "Лунь Юй", "Ману заңдары", Каутилья "Артхаштра"</p>	<p>Платон "Мемлекет", Аристотель "Саясат", "Афинылық полития"; Полибий "Тарих"; Цицерон "Мемлекет туралы", "Заңдар туралы"</p>

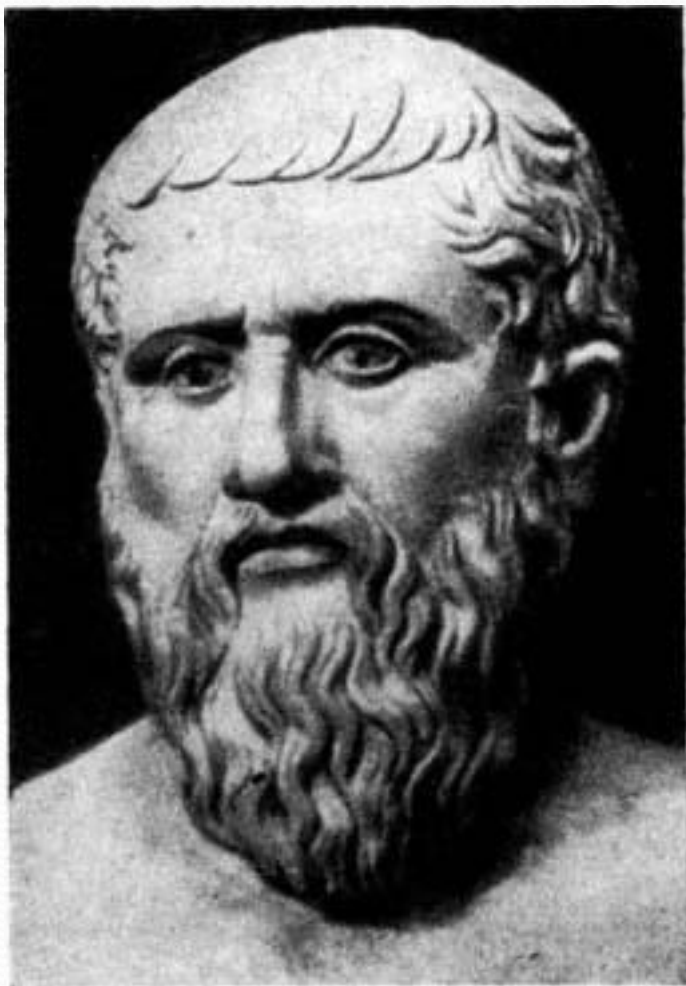
Негізгі идеялар:

- Жеке адам билігін нығайту мен ақтау;
- басқарушының шығу тегін құдіретпен байланыстыру;
- мемлекеттің орталықтануы;
- төменгілердің басқарушыға сөзсіз бағынуы;
- азаматтық қоғамның болмауы;

Негізгі идеялар:

- басқарудың идеалды формасын іздеу;
- полистік орталықтанбаған демократияны ақтау;
- азаматтық қасиеттерге тәрбиелеу;
- азаматтық құқықты және республикалық идеяны қалыптастыру;

Платон (б.з.б. 427 – 347 ж.ж.)

- Шын аты – Аристокл.
 - Платон атақты фәлсафашы Сократтың шәкірті
 - Платонның 200 еңбектері бар
- Олардың ішінде саясаттану ғылымына қатысы бар шығармалар “Мемлекет”, “Саясатшы”, “Заңдар”, “Софист”, “Парменид”. **Платонның ойынша,**
- Адамдар қажеттіліктерін жеке-дара өтей алмайды. Олар бірігудің арқасында ғана қажеттіліктерін өтейді. Осы бірігудің арқасында қоғам, мемлекет пайда болады.

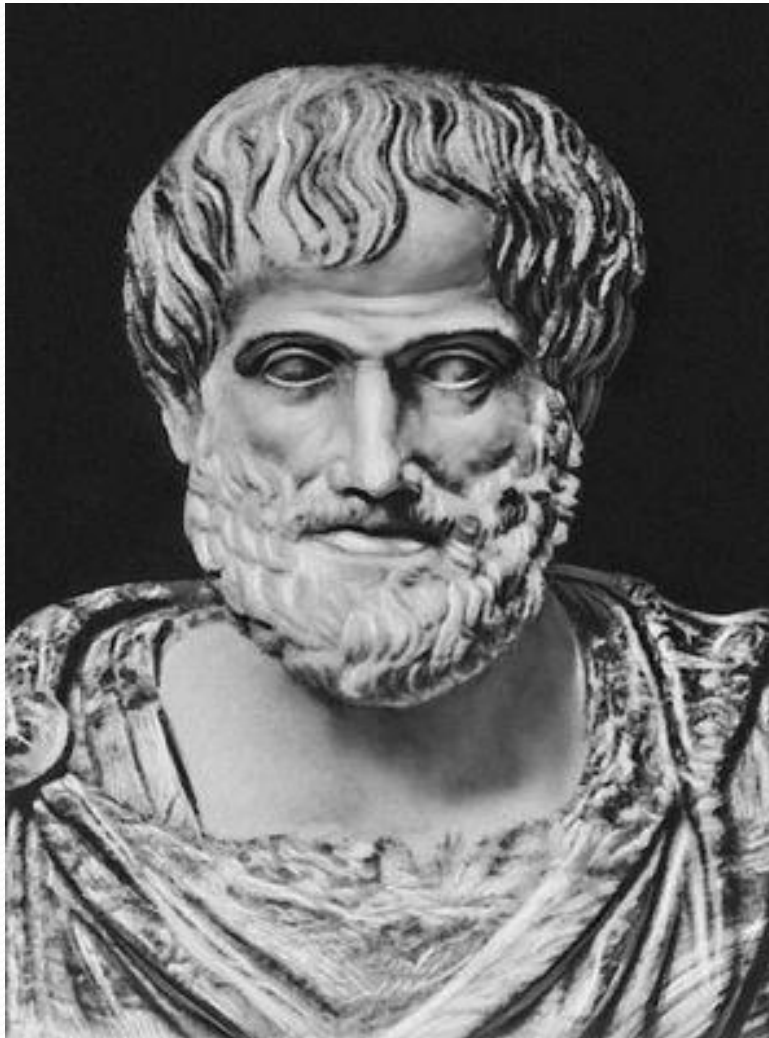
Платон адамдарды үш үлкен топқа
(сословиеге) бөлді:

Мемлекеттік құрлысты 5 түрге бөлді:

- Аристократия
- Тимократия
- Олигархия
- Демократия
- Тирония

Осылардың ішінде **аристократияны** қолдады және қоғамдық меншікті қолдап, жеке меншікке қарсы тұрды

Аристотель (б.з.б. 384 – 322 ж.ж.)

- Аристотель Платон академиясында білім алған.
- Аристотель Афинада өз лицейін ашып, саяси ғылымды пән ретінде енгізді және өзі сабақ берді
- Саясаттануға қатысты еңбектері “Саясат”, “Афиналық полития”, “Этика”, “Риторика”

Аристотельдің ойынша

- Мемлекет – қауымның дамыған түрі

Қауым - отбасының дамыған түрі

Цицеронның(106-43жж) негізгі саяси идеялары

- Мемлекет халықтың ісі (res publica)
- Халық – ортақ мүдделері мен құқықтары бірлескен адамдар

Аврелий Августин (354 – 430 ж.ж.)

- Ол христиан фәлсафасының негізгі қағидаларын зерттеп жетілдірді
- Оның саяси көзқарастары “Құдай қаласы туралы” деген еңбегінде баяндалған

Августиннің ойынша,

- Құдай адамға еріктің еркіндігін береді, яғни ол өз бетімен “күнаһар болып” немесе құдай жолымен өмір сүруге мүмкіндігі бар

Фома Аквинский (1225 – 1274 ж.ж.)

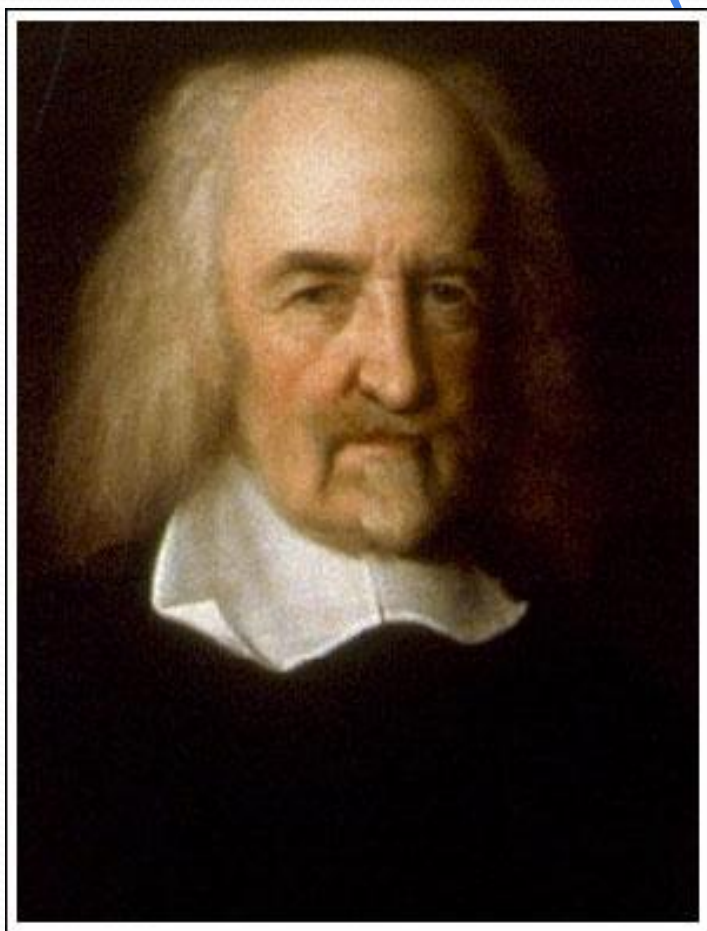
- Оның саяси көзқарастары “Билеушілердің басқаруы туралы”, “Теологиялық жиынтығы” деген еңбектерінде қаралады

Реформация кезеңіндегі негізгі саяси идеялар (xv-xvi ғғ.)

- Мартин Лютер / ұлттық шіркеудің папалық куриядан тәуелсіздігі
- Жан Кальвин/ Мемлекетке тәуелсіз пресвитирандық шіркеу.Әр христианның ақиқат іздеу мен Құдаймен священниксіз араласуға құқығы бар

Жаңа замандағы саяси ой

Томас Гоббс (1588 – 1679 ж.ж.)

- Оның ойынша, мемлекет қоғамдық келісімнің негізінде жалпыға бірдей бейбіт өмір мен қауіпсіздік сақтау үшін пайда болды
- Томас монархиялық мемлекетті ұнатты

Жан Жак Руссо (1712 – 1778 ж.ж.)

- Буржуазияның , шаруалардың мүддесін қорғады.
- Руссо тікелей халық билігін ұсынды

Иммануил Кант (1724 – 1804 ж.ж.)

- Оның саяси пікірлері “Космополиттік көзқарас жөніндегі жалпы тарихтың идеялары”, “Өмірлік бейбітшілікке” деген еңбектерінде баяндалған

Канттың әлуметтік көзқарасының негізгі қағидалары

- Әрбір адам ар-намысының, шексіз құндылықтың иесі
- Қандай игілікті жоспар болмасын адам оны жүзеге асыру жолында әдіс, айла , құрал болуға тиіс емес

XX ғ. саяси ілім

- XX ғ. бірінші жартысында Батыс елдерінде солидаризм ілімінің өріс алуы.
- XX ғ. саяси ілімінде өзінің ізін қалдырған немістің көрнекті саясаттанушысы, фәлсафашысы, тарихшысы, әлеуметтанушысы ...